

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Studimi - Rishikohet pema gjenealogjike e gjitarëve - Lakuriqët e natës e kanë origjinën në Evropë
ADRESA	https://www.syri.net/mistere/918770/rishikohet-pema-gjenealogjike-e-gjitareve-lakuriqet-e-nates-e-kane-origjinen-ne-evrope/
BURIMI	syri.net
GJENDJA	online

KOHA

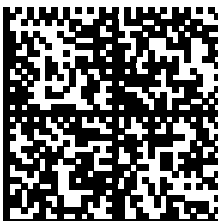
KAPUR NGA NE	23 shtator 2026, 20:26:23 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	23 shtator 2026, 20:11:20 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	62715c09815628082ab2fd3556b4a00e76767dabdd82404a66ead2f824edec5f
TEKSTI	961db9b7f5145ad5b1fe2d71f606d5f10497b588cd73db77280e069aee662efb
PAMJA	f0a00306ff873d92244e1b479d805baaaa65b3b094fffe7915084edec8d7cb02

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	f89e551a1e4688e1fc4bfa2360246d45b071b255c8ac6de258f7eea729641a79
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	55f810520a93a3fb0649992dafdc0630325acd6490d1af12697ee3ba7602edf3
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/f89e551a1e4688e1fc4bfa2360246d45b071b255c8ac6de258f7eea729641a79>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

ENVER BYTYÇI Vendimi i Hagës dhe raporti
ynë me të vërtetën!**ENVER ROBELLI**Qëndrimi i Zagrebit dhe
heshija e Tiranës

më të lexuarat

Grua pa hundë - Skeleti tregon
ndëshkimin e tmerrshëm në Kinën
mesjetare

Ekuinoksi i vjeshtës: Pse 22 Shtatori
është një ditë e veçantë

Pse vjeshta nuk fillon më 21 si stinët e
tjera, por më 23?

Rishikohet pema gjenealogjike e gjitarëve - Lakuriqët e natës e kanë origjinën në Evropë

22:11, 23/09/2026

ZMADHO TEKSTIN

**Në pyjet veriore të Kongo-Brazavilit, ndërsa dielli perëndon, një bori
karakteristike mbush qiellin e errët.**

Çdo mbrëmje, mijëra lakuriqë nate me kokë çekiçi largohen nga foletë e tyre në
kërkim të partnerëve, që u japin gjitarëve fluturues pamjen e një dreri me krahë.
Këtu, përgjatë lumit Kongo, shkencëtarët kanë mbledhur mostra ADN-je dhe
indesh nga lakuriqët për vite me radhë, duke punuar deri natën vonë të veshur me
veshje mbrojtëse si kostume hapësinore.

Ato mostra të fituara me mund tani janë midis mijëra mostrave të mbledhura nga
lakuriqët e natës në të gjithë botën, që kanë ndihmuar në riformësimin e asaj që
dimë për pemën familjare të lakuriqëve të natës.

Në një studim të rëndësishëm të botuar sot në revistën Nature, një ekip prej më
shumë se 130 studiuesish ndërkombëtarë shqyrtoi fosilet e lashta të lakuriqëve të
natës dhe të dhënat gjenomike nga speciet e gjalla për të vërtetuar se lakuriqët e
natës ka të ngjarë të kenë origjinën në Evropë rreth 65 milionë vjet më parë - jo në
Afrikë, Azi apo Amerikën e Veriut, siç ishte menduar më parë.

Përkundrazi, duket se paraardhësit më të hershëm të lakuriqëve të natës
modernë u shpërndanë nga Evropa në Afrikë, pastaj u zgjeruan më tej në Azi,
Amerikë dhe Australi. Gjetjet zbulojnë gjithashtu se ekologjia, ashtu si fluturimi,
evolui gjithashtu pranë agimit të evolucionit të lakuriqëve të natës.

"Lakuriqët e natës, në një shkallë nga të mahnitshëm, janë super të mahnitshëm",
tha Sarah Olson, një nga autoret e studimit dhe drejtoreshë e kërkimit
shëndetësor në organizatën jofitimprurëse Wildlife Conservation Society. "Është

kenaqesi te kesn nje pjese te asaj cope te enigmes ne diok, one pastaj mund te vazhdojmë të gjejmë dhe të shtojmë copa të tjera të enigmës tani."

Puna është pjesë e një përpjekjeje më të madhe globale të njohur si Bat1K, e nisur në vitin 2017, e cila synon të renditë gjenomet e të gjitha 1,500 llojeve të gjalla të lakuriqëve të natës – lloji i dytë më i larmishëm i gjitarëve në botë, dhe që përbën një të pestën e të gjithë gjitarëve. Gjenomet janë grupi i plotë i ndërtimeve gjenetike të një organizmi, që përmbajnë të gjithë ADN-në e nevojshme për të ndërtuar, rritur dhe jetuar.

Studimi i revistës Nature në fund të fundit u mbështet në 103 gjenome lakuriqësh nate nga 21 familje lakuriqësh nate, së bashku me 44 fosile lakuriqësh nate - kryesisht dhëmbët e tyre - të zbuluara në të gjithë globin.

Olson tha se gjetjet e tyre hedhin themelet për një kuptim më të mirë të fiziologjisë së lakuriqëve të natës dhe, në mënyrë kritike, se si gjitarët kanë evoluar për të qenë kaq rezistentë ndaj sëmundjeve. Lakuriqët e natës shpesh identifikohen si rezervuarë të viruseve fatale zoonotike, duke përfshirë Ebolën, Nipah dhe Marburg - por lakuriqët e natës nuk sëmuren vetë.

«Si po jetojnë me këto viruse që, kur na hyjnë në trup, shkaktojnë kaq shumë dëme?» tha Olson. «Ajo që kemi tani është një lloj libri kodesh të jetës».

Një studim i vitit 2025 bazuar në punën gjenomike Bat1K, zbuloi se paraardhësit e hershëm të lakuriqëve të natës duket se kishin përshtatje të tepërta të gjeneve imune. "Ne treguam për herë të parë se këto përshtatje të shoqëruara me tolerancën virale dhe rezistencën ndaj sëmundjeve ndoshta evoluon në të njëjtën kohë që të gjithë lakuriqët e natës evoluon", tha biologja evolucionare Ariadna Morales, e cila punoi në të dy studimet.

Lakuriqët e natës janë gjithashtu unikë midis gjitarëve, pasi jetojnë jashtëzakonisht gjatë për madhësinë e tyre, duke treguar pak shenja plakjeje ose kanceri. Tani, shkencëtarët thonë se do të jenë në gjendje të hetojnë gjenet që nxisin këto tipare. Ajo që ata mësojnë mund të jetë një ndryshim rrënjësor për kërkimin mbi plakjen e njeriut, imunitetin dhe rezistencën ndaj sëmundjeve.

"Me informacionin gjenetik që mund të gjejmë te lakuriqët e natës, ai mund të përdoret për të zhvilluar terapi të lidhura me sëmundjet zoonotike. Dhe ato gjithashtu mund të jenë modele për të zhvilluar trajtime për kancerin", tha Morales.

Olson shtoi se hulumtimi mund të forcojë gjithashtu kuptimin tonë se "çfarë e bën një lakuriq nate të shëndetshëm dhe ndaj çfarë do të jenë të ndjeshëm lakuriqët nate?"

Rreth gjysma e specieve të njohura të lakuriqëve të natës kanë popullata të panjohura ose në rënie, me 18% të specieve që konsiderohen të kërcënuara nga Bashkimi Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës.

Lakuriqët e natës janë në rrezik nga kriza klimatike, humbja e habitatit dhe persekutimi e mbledhja e tyre, tha bashkautorja e studimit Liliana Dávalos, biologe e ruajtjes në Universitetin Stony Brook në Nju Jork. Në të njëjtën kohë, lakuriqët e natës luajnë një rol të rëndësishëm në ekosisteme, duke ndihmuar në pjalimin e bimëve, përhapjen e farave dhe mbajtjen nën kontroll të numrit të insekteve - veçanërisht mushkonjave, një tjetër përhapësë sëmundjesh.

"Ndryshe nga shumica e gjitarëve të vegjël, të gjitha speciet e lakuriqëve të natës, përveç njërës prej tyre, kanë pjellë shumë të vogla me një ose dy këlyshë, kështu që kur individët bien të ngordhur nga temperaturat përvëluese ose vriten për shkak të persekutimit ose korrjes, popullatat nuk mund ta rikuperojnë shpejt numrin e tyre", tha Dávalos.

Dhe ndërsa lakuriqët e natës kanë treguar rezistencë ndaj Ebolës dhe Marburgut, në Kanada dhe Shtetet e Bashkuara lakuriqët e natës kanë vdekur me miliona nga një patogjen kërpudhor i quajtur sindroma e hundës së bardhë, i cili rritet në lëkurën e lakuriqëve të natës që bien në dimër.

"Ky hulumtim mund të na ndihmojë të kthehemi pas dhe të shohim se çfarë e bën specien e lakuriqit të natës miotis më të ndjeshme ndaj këtyre sëmundjeve kërpudhore", tha Olson. "Mund të ketë disa gjetje interesante që studiues të tjerë mund të marrin nga ky studim... për t'u kthyer pas dhe për të kuptuar se çfarë po ndodh me sindromën e hundës së bardhë."/ Guardian.

© SYRI.net

Lexo edhe:

Pse vjeshta nuk fillon më 21 si stinët e tjera, por më 23?

Ekuiнокsi i vjeshtës: Pse 22 Shtatori është një ditë e veçantë

Grua pa hundë - Skeleti tregon ndëshkimin e tmerrshëm në Kinën mesjetare

TË NGJASHME

Specia e parë e re e macës në botë zbulohet pas rreth një shekulli

Shkencëtarët zbulojnë një specie të re bretkose në pyjet e përmytura të Amazonës

Tyrannosaurus Rex ishte ndoshta me gjak të ngrohtë – Ja sa ishte temperatura trupore e grabitqarit

Shpella australiane zbulon gjurmë ritualesh të lashta që datojnë 25 mijë vjet më parë

Mbi 5 mijë banorë u ‘zhdukën’ në vetëm 3 muaj, çfarë ndodhi me ishullin ‘fantazmë’

Qëllimi befasues për të cilin u shpik fillimisht qesja me flluska

NASA zbulon vrima misterioze në Mars: Shkencëtarët nuk dinë si u krijuan

LAJME POLITIKË KRONIKË EKONOMI KOSOVA BOTË KULTURË SHKENCË SPORT JETË/STIL TRASHËGIMI MËDIË ARKIVA

SYRI.net është agjencia më e madhe e lajmeve në Shqipëri, që brenda një kohe të shkurtër është kthyer në lider të informacionit. Në SYRI.net do të gjeni opinionistë më me emër në vendin tonë, investigime dhe lajme që nuk do ti gjeni diku tjetër. Lajmet në SYRI.net janë prodhim i SYRI.net dhe nuk lejohet marrja e tyre pa një komunikim të mëparshëm me redaksinë. Ju ftojmë të klikoni dhe të na shkruani sa herë që ju mendoni se duhet. Stafi i SYRI.net

Për informacione info@syri.net, për reklama marketing@syri.net

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.